

2016		Nieuwsbrief leren Boekbespreking
		Eerder verschenen op http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be
		Lieven Coppens

Referenties	Auteur:	Shirley Clarke	
	Titel:	Leren zichtbaar maken met Formatieve Assessment Laat leerlingen de volgende stap zetten in hun leerproces	
	Uitgeverij:	Bazalt Pelckmans Pro	
	Plaats:	Rotterdam Kalmthout	
	Jaar:	2016	
	Pagina's:	196	
ISBN:	978-94-6118-223-4		

We kunnen er niet onderuit. John Hattie heeft de afgelopen jaren zijn stempel op het onderwijs gedrukt. Meer en meer scholen haken gretig in op zijn verhaal. Maar omdat John Hattie vanuit het onderwijsonderzoek geen recepten aanreikt zoals Robert Marzano, maar ingrediënten, zijn die scholen zelf aan het koken en bakken geslagen. Met wisselend succes. Want hoe combineer je de *Growth Mindset* van Carol Dweck met het *Formative Assessment* van Dylan Wiliam en Shirley Clarke om leerlingen via de *Learning Pit* van James Nottingham en het doordachte feedbackmodel van John Hattie tot eigenaar te maken van hun eigen leren? Net op deze vraag geeft Shirley Clarke in dit boek haar – of zeg ik beter ‘het’ – antwoord. Een antwoord dat heel veel scholen tijd en ongelukkige experimenten kan besparen. Net hierdoor is dit boek naast het werk van John Hattie verplichte literatuur en een naslagwerk met heel veel karakter! Het is de verdienste van de Nederlandse bewerkers om de inhoud van dit boek dichter bij de Nederlandse en Vlaamse onderwijssituatie te hebben gebracht. Het bij het boek gemaakte filmmateriaal draagt daar eveneens toe bij.

In het eerste deel van het boek staat Shirley Clarke stil bij het wat en waarom van formatieve assessment. Belangrijker dan het definiëren van dit concept vind ik in dit deel de lijst met de twaalf elementen van formatieve assessment. Enkele daarvan zijn:

- Een leercultuur waarin leerlingen en leraren een *Growth Mindset* hebben;
- Leren in heterogene groepen met een gedifferentieerd aanbod;
- Effectieve vragen om vast te stellen wat de leerlingen al weten en begrijpen;
- Feedback van klasgenoten en leraren die gericht is op succes: wat is goed en waar is verbetering nodig.

In het tweede deel van dit boek worden deze twaalf ingrediënten, onderverdeeld in een drietal clusters uitgebreid en concreet besproken. De gevolgde indeling is als volgt:

- De basis leggen: Hierin worden de voorwaarden beschreven om actieve, kritische en beoordelingsbekwame leerlingen te creëren;
- Een effectief begin van de les: Hierin wordt beschreven hoe je de aanwezige voorkennis van de leerlingen kunt vaststellen, hun belangstelling kunt wekken, samen met hen succescriteria kunt formuleren en kunt praten over excellentie;
- Ontwikkelen van het leren: Hierin wordt beschreven hoe men op basis van dialoog leerlingen de mogelijkheid kunt bieden en kunt helpen om zelf de mate van begrip aan te geven;
- De effectieve afsluiting van de les: Hierin beschrijft Shirley Clarke verschillende technieken om leerlingen te stimuleren om te reflecteren op wat ze hebben geleerd en te ontdekken wat ze nog eens moeten bekijken of verder moeten ontwikkelen.

In het derde deel beschrijft de auteur hoe je formatieve assessment in de hele school kunt implementeren.

Zoals eerder gezegd: een naslagwerk met karakter.

[2016-12-11]